

"YASHIL IQTISODIYOT VA TARAQQIYOT"

IV GLOBAL VA MILLIY IQTISODIYOT TRENDLARI: "O'ZBEKISTON - 2030" STRATEGIYASI

23-24 OKTYABR

23-24 OCTOBER 2025

2030 UZBEKISTAN STRATEGY

CONFERENCE "GLOBAL AND NATIONAL ECONOMIC TRENDS"

TOSHKENT DAVLAT IQTISODIYOT UNIVERSITETI

FORUM
"2030" GLOBAL VA UZBEKISTON - 2030 STRATEGIYASI
"O'ZBEKISTON - 2030" STRATEGIYASI
"2030" GLOBAL VA UZBEKISTON - 2030 STRATEGIYASI
"2030" GLOBAL VA UZBEKISTON - 2030 STRATEGIYASI

GLOBAL VA MILLIY IQTISODIYOT TRENDLARI: "O'ZBEKISTON - 2030" STRATEGIYASI
GLOBAL AND NATIONAL ECONOMIC TRENDS: "UZBEKISTAN-2030" STRATEGY
ГЛОБАЛЬНЫЕ И НАЦИОНАЛЬНЫЕ ЭКОНОМИЧЕСКИЕ ТЕНДЕНЦИИ: СТРАТЕГИЯ «УЗБЕКИСТАН -2030»

YASHIL IQTISODIYOT VA TARAQQIYOT

2025

ELEKTRON ILMIY JURNAL

MAXSUS SON

- MACROECONOMIC STABILITY
- LABOR MARKET IN THE GREEN ECONOMY
- GLOBAL ECONOMY AND INTERNATIONAL ECONOMIC RELATIONS
- GREEN INVESTMENT AND FINANCING
- GREEN TECHNOLOGIES
- ECO-TOURISM
- GREEN INNOVATIONS

CONFERENCE "GLOBAL AND NATIONAL ECONOMIC TRENDS"

TASHKENT STATE UNIVERSITY OF ECONOMICS

2nd CONFERENCE ON BANKING / FINANCIAL DIRECTION OF THE PRIVATE SECTOR

2030

BANK-MOLIYA TIZIMI VA XUSUSIY SEKTORNI RIVOJLANTIRISH YO'NALISHLARI

**TOSHKENT DAVLAT
IQTISODIYOT UNIVERSITETI**

IV GLOBAL VA MILLIY IQTISODIYOT TRENDLARI: “O‘ZBEKISTON – 2030” STRATEGIYASI FORUMI

(MAXSUS SON)

TOSHKENT–2025

Bosh muharrir:

Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich

Bosh muharrir o'rinbosari:

Karimov Norboy G'aniyevich

Muharrir:

Qurbonov Sherzod Ismatillayevich

ISBN: 978-9910-8110-8-1

UO'K: 004.89(575.1)(062)

KBK: 32.813(5O')ya1

T 97

Tahrir hay'ati:

Salimov Oqil Umrzoqovich, O'zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Abduraxmanov Kalandar Xodjayeich, O'zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Rae Kvon Chung, Janubiy Koreya, TDIU faxriy professori, "Nobel" mukofoti laureati
Osman Mesten, Turkiya parlamenti a'zosi, Turkiya – O'zbekiston do'stlik jamiyati rahbari
Axmedov Durbek Kudratillayevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Axmedov Sayfullo Normatovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Abduraxmanova Gulnora Kalandarovna, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Kalonov Muxiddin Baxritdinovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Siddiqova Sadoqat G'afforovna, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Xudoyqulov Sadirdin Karimovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Maxmudov Nosir, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Samadov Asqarjon Nishonovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, professor
Slizovskiy Dimitriy Yegorovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Axmedov Ikrom Akramovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Eshtayev Alisher Abdug'aniyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Xajiyev Baxtiyor Dushaboyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Hakimov Nazar Hakimovich, falsafa fanlari doktori (DSc), professor
Musayeva Shoira Azimovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), professor
Ali Konak (Ali Ko'nak), iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor (Turkiya)
Cham Tat Huei, falsafa fanlari doktori (PhD), professor (Malayziya)
Foziljonov Ibrohimjon Sotvoldixo'ja o'g'li, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dots.
Utayev Uktam Choriyevich, O'z.Respub. Bosh prokuraturasi boshqarma boshlig'i o'rinbosari
Ochilov Farkhod, O'zbekiston Respublikasi Bosh prokuraturasi IJQKD boshlig'i
Buzrukxonov Sarvarxon Munavvarxonovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Axmedov Javohir Jamolovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Toxirov Jaloliddin Ochil o'g'li, texnika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), katta o'qituvchi
Bobobekov Ergash Abdumalikovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), v.b. dots.
Djudi Smetana, pedagogika fanlari nomzodi, dotsent (AQSH)
Krissi Lyuis, pedagogika fanlari nomzodi, dotsent (AQSH)
Glazova Marina Viktorovna, Iqtisodiyot fanlari doktori (Moskva)
Nosirova Nargiza Jamoliddin qizi, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Sevil Piriyeva Karaman, falsafa fanlari doktori (PhD) (Turkiya)
Mirzaliyev Sanjar Makhamatjon o'g'li, TDIU ITI departamenti rahbari
Ochilov Bobur Baxtiyor o'g'li, TDIU katta o'qituvchisi
Golisheva Yelena Vyacheslavovna, Iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent.

Editorial board:

Salimov Okil Umrzokovich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan
Abdurakhmanov Kalandar Khodjayeich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Rae Kwon Chung, South Korea, Honorary Professor at TSUE, Nobel Prize Laureate
Osman Mesten, Member of the Turkish Parliament, Head of the Turkey–Uzbekistan Friendship Society
Akhmedov Durbek Kudratillayeich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Akhmedov Sayfullo Normatovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Abdurakhmanova Gulnora Kalandarovna, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Kalonov Mukhiddin Bakhridinovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Siddikova Sadokat Gafforovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Pedagogical Sciences
Khudoykulov Sadirdin Karimovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Makhmudov Nosir, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Samadov Askarjon Nishonovich, Candidate of Economic Sciences, Professor
Slizovskiy Dmitriy Yegorovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Akhmedov Ikrom Akramovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Eshtayev Alisher Abduganiyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khajiyev Bakhtiyor Dushaboyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khakimov Nazar Khakimovich, Doctor of Philosophy (DSc), Professor
Musayeva Shoira Azimovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Professor
Ali Konak, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor (Turkey)
Cham Tat Huei, Doctor of Philosophy (PhD), Professor (Malaysia)
Foziljonov Ibrokhimjon Sotvoldikhoja ugli, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Associate Professor
Utayev Uktam Choriyevich, Deputy Head of Department, Prosecutor General's Office of Uzbekistan
Ochilov Farkhod, Head of DCEC, Prosecutor General's Office of Uzbekistan
Buzrukkhonov Sarvarkhon Munavvarkhonovich, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Akhmedov Javokhir Jamolovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences
Tokhirov Jaloliddin Ochil ugli, Doctor of Philosophy (PhD) in Technical Sciences, Senior Lecturer
Bobobekov Ergash Abdumalikovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Acting Associate Professor
Judi Smetana, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (USA)
Chrissy Lewis, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (USA)
Glazova Marina Victorovna, Doctor of Sciences in Economics (Moscow))
Nosirova Nargiza Jamoliddin kizi, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Associate Professor
Sevil Piriyeva Karaman, Doctor of Philosophy (PhD) (Turkey)
Mirzaliyev Sanjar Makhamatjon ugli, Head of the Department of Scientific Research and Innovations, TSUE
Ochilov Bobur Bakhtiyor ugli, Senior lecturer at TSUI
Golisheva Yelena Vyacheslavovna, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor.

Ekspertlar kengashi:

Berkinov Bazarbay, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Po'latov Baxtiyor Alimovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Aliyev Bekdavlal Aliyevich, falsafa fanlari doktori (DSc), professor
Isakov Janabay Yakubbayevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Xalikov Suyun Ravshanovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Rustamov Ilhomiddin, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Hakimov Ziyodulla Ahmadovich, iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent
Kamilova Iroda Xusniddinovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
G'afurov Doniyor Orifovich, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Fayziyev Oybek Raximovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Tuxtabayev Jamshid Sharafetdinovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Xamidova Faridaxon Abdulkarim qizi, iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent
Yaxshiboyeva Laylo Abdisattorovna, katta o'qituvchi
Babayeva Zuhra Yuldashevna, mustaqil tadqiqotchi
Komilova Nilufar Karshiboyevna, Geografiya fanlari doktori, professori
Umirzoqov Ja'sur Artiqboy o'g'li, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), dotsent
Zebo Kuldasheva, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), dotsent

Board of Experts:

Berkinov Bazarbay, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Pulatov Bakhtiyor Alimovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Aliyev Bekdavlal Aliyevich, Doctor of Philosophy (DSc), Professor
Isakov Janabay Yakubbayevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khalikov Suyun Ravshanovich, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Rustamov Ilkhomiddin, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Khakimov Ziyodulla Akhmadovich, Doctor of Economic Sciences, Associate Professor
Kamilova Iroda Xusniddinovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics
Gafurov Doniyor Orifovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Pedagogy
Fayziyev Oybek Rakhimovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics, Associate Professor
Tukhtabayev Jamshid Sharafetdinovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics, Associate Professor
Khamidova Faridaxon Abdulkarimovna, Doctor of Economic Sciences, Associate Professor
Yakhshiboyeva Laylo Abdisattorovna, Senior Lecturer
Babayeva Zuhra Yuldashevna, Independent Researcher
Komilova Nilufar Karshiboyevna, Doctor of Geographical Sciences, Professor
Umirzokov Jasur Artiqboy ugli, Doctor of Economic Sciences (DSc), Associate Professor
Zebo Kuldasheva, Doctor of Economic Sciences (DSc), Associate Professor

08.00.01 Iqtisodiyot nazariyasi
08.00.02 Makroiqtisodiyot
08.00.03 Sanoat iqtisodiyoti
08.00.04 Qishloq xo'jaligi iqtisodiyoti
08.00.05 Xizmat ko'rsatish tarmoqlari iqtisodiyoti
08.00.06 Ekonometrika va statistika
08.00.07 Moliya, pul muomalasi va kredit
08.00.08 Buxgalteriya hisobi, iqtisodiy tahlil va audit
08.00.09 Jahon iqtisodiyoti
08.00.10 Demografiya. Mehnat iqtisodiyoti
08.00.11 Marketing
08.00.12 Mintaqaviy iqtisodiyot
08.00.13 Menejment
08.00.14 Iqtisodiyotda axborot tizimlari va texnologiyalari
08.00.15 Tadbirkorlik va kichik biznes iqtisodiyoti
08.00.16 Raqamli iqtisodiyot va xalqaro raqamli integratsiya
08.00.17 Turizm va mehmonxona faoliyati

Jurnalning ilmiyligi:

“Yashil” iqtisodiyot va taraqqiyot” jurnali

O'zbekiston Respublikasi
Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar
vazirligi huzuridagi Oliy
attestatsiya komissiyasi
rayosatining
2023-yil 1-apreldagi
336/3-sonli qarori bilan
ro'yxatdan o'tkazilgan.

MUNDARIJA

INNOVATSION SIYOSATNI AMALGA OSHIRISHNING USTUVOR YO'NALISHLARI – OLIY TA'LIM TRANSFORMATSIYASI, RAQAMLI MODERNIZATSIYA VA BARQAROR RIVOJLANISH OMILLARI.....	13
Sharipov Kongratbay Avezimbetovich	
O'ZBEKISTON YASHIL IQTISODIYOTGA O'TISHI: ZARURAT, MAQSADI VA AYRIM MUAMMOLARI, YECHIMLAR	16
Abduraxmanova Gulnora Kalandarovna	
FAN, TA'LIM VA ISHLAB CHIQARISHDAGI SO'NGGI TENDENSIYALAR VA INNOVATSIYALAR	25
To'ychiyev Olimjon Alijonovich	
QURILISH TASHKILOTLARIDA KREDITGA LAYOQATLILIKNI BAHOLASHNI RAQAMLASHTIRISH	30
Mavlanov Normo'min Normamatovich	
BUDJET TASHKILOTLARIDA DAVLAT XARIDLARINI SAMARALI TASHKIL ETISHDA ELEKTRON SAVDOLARNING AHAMIYATI.....	37
Turabov Sarvar Abdumalikovich	
O'ZBEKISTONNI MINTAQAVIY TA'LIM VA ILM-FAN HABIGA AYLANTIRISHNING ISTIQBOLLI YO'NALISHLARI	41
Mirzaliyev Sanjar Maxamatjon o'g'li	
HUDUDIY RIVOJLANISH STRATEGIYALARIGA INNOVATSION KOMPONENTLARNI INTEGRATSIYA QILISH USULLARI	46
Muminov Fazliddin Xusniddin o'g'li	
OROL DENGIZI MEROSI: EKOLOGIK FOJIANI BARQAROR EKOTURIZM IMKONIYATLARIGA AYLANTIRISH	52
Zufarova Nozima	
KORXONALARNING YASHIL MARKETING STRATEGIYASINI ISHLAB CHIQISH METODOLOGIYASINI TAKOMILLASHTIRISH.....	60
Ergashxodjayeva Shaxnoza Djasurovna	
O'ZBEKISTONDA ISHCHI KUCHI BOZORINING TAKRORIY AMAL QILISHINING NAZARIY JIHATLARI	66
Mamaraximov B.E.	
BANK-MOLIYA TIZIMIDA QIMMATLI QOG'OZLAR VA MOLIYAVIY INSTRUMENTLARDAN FOYDALANISH ORQALI GAROV DIVERSIFIKATSIYASINI TAKOMILLASHTIRISH YO'LLARI.....	70
Xolbozorov Husniddin Norbek o'g'li	
YASHIL IQTISODIYOT SHAROITIDA TO'QIMACHILIK SANOATIDA MARKETINGNING INNOVATSION KONSEPSIYALARI.....	76
Jumayev Olimjon Sadulloevich, Axmedova Shoxsanam Sindbod qizi	
SAVDO KORXONALARIDA EKOLOGIK MAHSULOTLARNI TARG'IB QILISH VA SOTISHNI RAG'BATLANTIRISH USULLARI	84
Jalalova Dildora Jamolovna	
DIRECTIONS OF FORMING AND PROVIDING A COMPETITIVE EXPORT-ORIENTED ECONOMY IN UZBEKISTAN	87
Asatullaev Khurshid Sunatullaevich, Nasirxodjaeva Dilafruz Sabitkhanovna, Abdullayeva Madina Kamilovna	
FROM SCIENCE TO BUSINESS: HOW UNIVERSITIES STIMULATE INNOVATION	94
Prof. A. Bobozhonov, Prof. A.M. Shatre, Assoc. Prof. V. Kirilova Vladimirova, prof. R.Kh. Karlibaeva	
PROSPECTS FOR THE DEVELOPMENT OF GREEN TECHNOLOGIES IN UZBEKISTAN BASED ON ADVANCED INTERNATIONAL EXPERIENCE	100
Otamuratov Sarvar	
SPECIFIC FEATURES OF MIGRATION FROM UZBEKISTAN AND PROSPECTS FOR ORGANIZATIONAL IMPROVEMENT	105
Sabiroya Lola Shavkatovna, Shaislamova Nargiza Kabilovna	

KORXONA BARQAROR AXBOROT TIZIMINI YARATISH QIYINCHILIKLARI.....	112
Abidov Abdujabbar Abduxamidovich	
TIJORAT BANKLARI FAOLIYATIGA FOIZ RISKINING TA'SIRI VA ILMIY-NAZARIY ASOSLARI.....	119
Isakov.J.Ya	
CREATION OF A MECHANISM FOR THE DEVELOPMENT AND INTRODUCTION OF A MODEL OF COMPLETE TRANSITION TO THE NETZERO ENERGY SYSTEM IN UZBEKISTAN	127
Makhmudova Guljakhon N., Gulomova Nigora Farxadovna	
УСИЛЕНИЕ ВОЗДЕЙСТВИЯ ХОЗЯЙСТВЕННОГО МЕХАНИЗМА НА СТОИМОСТНУЮ ОЦЕНКУ ОСНОВНЫХ ФАКТОРОВ ПРОИЗВОДСТВА.....	133
Алишер Расулев, Сергей Воронин	
РОЛЬ ФИНАНСОВОЙ ГЛОБАЛИЗАЦИИ В РАЗВИТИИ МАЛОГО И СРЕДНЕГО ПРЕДПРИНИМАТЕЛЬСТВА: ПЕРСПЕКТИВА И ПРИКЛАДНЫЕ РЕШЕНИЯ ДЛЯ ИХ ПЕРЕХОДА К МСФО.....	143
Эргашева Шахло Тургуновна	
DEVELOPMENT PROSPECTS OF AGRICULTURAL ECONOMIC ACTIVITY UNDER DIGITAL TRANSFORMATION	151
Boburjon Vafoev	
ENERGETIKA TIZIMIDAGI KORXONALAR MOLIYAVIY HOLATINING TAHLILI.....	157
Matnazar Yusupovich Raximov	
АСПЕКТЫ УПРАВЛЕНИЯ РАЗВИТИЕМ ЭКОЛОГИЧЕСКОГО ТУРИЗМА В РЕСПУБЛИКЕ.....	162
Очилова Хилола Фармоновна	
TA'LIM XIZMATLARI BOZORINI TAKOMILLASHTIRISHNING O'ZIGA XOS XUSUSIYATLAR.....	167
Abdullayev Suyun Artikovich	
THE INTERCONNECTION BETWEEN DIGITAL LEARNING PLATFORMS AND THE DIGITAL ECONOMY.....	171
Kuchkarov Takhir Safarovich, Kholmonov Shodiyor Karshiboyevich	
BANK-MOLIYA TIZIMI VA XUSUSIY SEKTORNI RIVOJLANTIRISHDA YANGI TEXNOLOGIYALAR YORDAMIDA BANK FAOLIYATINI RAQAMLASHTIRISH IMKONIYATLARI	174
Norov Akmal Ruzimamatovich	
РАЗВИТИЕ БАНКОВСКО-ФИНАНСОВОЙ СИСТЕМЫ И ЧАСТНОГО СЕКТОРА В РАМКАХ ПЕРСПЕКТИВ ВСТУПЛЕНИЯ ВО ВСЕМИРНУЮ ТОРГОВУЮ ОРГАНИЗАЦИЮ	180
У.А.Юлдашева	
ЗЕЛЕННЫЕ ПОТРЕБИТЕЛИ - ПУТИ РАЗВИТИЯ ЗЕЛЕННОГО РОСТА В РАМКАХ УСТОЙЧИВОЙ ЭКОНОМИКИ	185
Дехканова Наргиза Шарифовна	
ЭКОЛОГИЧЕСКИЙ АУДИТ И ПЕРСПЕКТИВЫ РАЗВИТИЯ В УЗБЕКИСТАНЕ.....	192
Ходжаева М.Х.	
TADBIRKORLIKNI RIVOJLANTIRISHDA AHOLINING MOLIYAVIY SAVODXONLIGINI OSHIRISH YO'LLARI.....	199
Akbarova Barno Shuxratovna	
SUSTAINABLE ECONOMIC GROWTH THROUGH TOURISM UNDER THE GREEN ECONOMY FRAMEWORK	204
Jumayev Akbar Mahmudovich	
МАКРОИQTISODIY BARQARORLIKNI TA'MINLASHDA BANK TIZIMINI RIVOJLANTIRISH ISTIQBOLLARI.....	210
Erkinxojiyev Ismoiljon Ikromjon o'g'li	
YASHIL IQTISODIYOT SHAROITIDA MINTAQAVIY SANOAT KORXONALARIDA KORPORATIV MADANIYATNI RIVOJLANTIRISH VA BOSHQARUV SAMARADORLIGINI OPTIMALLASHTIRISH.....	216
Matrizayeva Dilaram Yusupbayevna	
UZBEKISTAN AT THE CROSSROADS OF HISTORY AND GREEN INNOVATION: FROM THE GREAT SILK ROAD TO A SUSTAINABLE FUTURE	220
Avalova Gulshod Murodullayevna	

ГЛАВНЫЕ ВЕКТОРЫ ГОСУДАРСТВЕННОЙ ПОЛИТИКИ ПО ОБЕСПЕЧЕНИЮ ЭКОНОМИЧЕСКОЙ БЕЗОПАСНОСТИ В УЗБЕКИСТАНЕ.....	226
Абдуллаева М.К.	
ENVIRONMENTAL MANAGEMENT IN THE INDUSTRIAL CLUSTERS SYSTEM IN UZBEKISTAN: MODERN TRENDS AND DEVELOPMENT PROSPECTS.....	233
Kholikova Rukhsora Sanjarovna	
HUDUDDAGI KICHIK BIZNESNING SAMARALI TARKIBIY TUZILMASINI SHAKLLANTIRISHDA MUTASSADI TASHKILOTLARNING O'ZARO UYG'UN HARAKATINI TASHKIL ETISH.....	239
Sharipov Kuvondik Baxtiyorovich	
BUSINESS ANALYTICS IN HISTORICAL PERSPECTIVE: LESSONS FROM THE INDUSTRIAL REVOLUTION TO THE DIGITAL AGE	246
Burxonova Sabo Tulanovna	
"COST ENGINEERING"NING NAZARIY ASOSLARI VA UNI IQTISODIY SAMARADORLIKNI OSHIRISHDAGI O'RNI.....	252
Zaynitdinova Umida Djalalovna	
FEATURES AND WAYS OF FURTHER DEVELOPMENT OF THE DIGITAL ECONOMY.....	256
Kobilov Alisher, Majidova Irodahon	
ПИЩЕВАЯ ИНДУСТРИЯ УЗБЕКИСТАНА: АГРАРНЫЙ ИМПУЛЬС, ЭНЕРГЕТИЧЕСКОЕ ОБЕСПЕЧЕНИЕ И ЦЕНОВАЯ КОНЪЮНКТУРА.....	263
Юлдашев Голибжон Тургунович, Элдорбеков Гофурбек Искандарбек угли	
INCOME INEQUALITY AND MACROECONOMIC DETERMINANTS IN UZBEKISTAN: AN EMPIRICAL ANALYSIS	273
Muhammad Eid Balbaa, Marina Sagatovna Abdurashidova	
РЫНОК ТРУДА В УСЛОВИЯХ ФОРМИРОВАНИЯ ЗЕЛЕННОЙ ЭКОНОМИКИ УЗБЕКИСТАНА.....	276
Амирджанова Ситора Суннат кизи	
EKOLOGIK QO'RIQXONALARDA MONITORING JARAYONLARINING IQTISODIY VA TASHKILIY ANAMIYATI.....	282
Homidov Hamdam Hasan o'g'li	
ГАРМОНИЗАЦИЯ НАЦИОНАЛЬНЫХ СТАНДАРТОВ БУХГАЛТЕРСКОГО УЧЕТА В РЕСПУБЛИКЕ УЗБЕКИСТАН В СООТВЕТСТВИИ С МСФО	288
Абдужалилова Дилноз Абдусаттаровна	
SUSTAINABLE TOURISM AND BIODIVERSITY PROTECTION: CASE OF UZBEKISTAN WITHIN THE UNESCO WORLD HERITAGE FRAMEWORK.....	294
Yuldasheva Dilnoza Ulugbekovna	
ПРАКТИЧЕСКОЕ ПРИМЕНЕНИЕ НЕЙРОМАРКЕТИНГА НА МАРКЕТПЛЕЙСАХ (WILDBERRIES, UZUM MARKET, ЯНДЕКС МАРКЕТ)	300
Юлдашев Жамшид Абрарович	
ЗЕЛЕНАЯ ЭКОНОМИКА КАК СТИМУЛ РАЗВИТИЯ РЫНКА ТРУДА УЗБЕКИСТАНА.....	309
Шаюсупова Наргиза Тургуновна	
GLOBALLASHUV SHAROITIDA YASHIL IQTISODIYOTNI RIVOJLANISHI O'ZBEKISTONNING XALQARO SAVDOSIGA VA IQTISODIY XAVFSIZLIGIGA TAHDID SIFATIDA.....	315
Mamatov Mamajan Ahmadjonovich	
SUG'URTA TASHKILOTLARI FAOLIYATI SAMARADORLIGINI OSHIRISH VA INNOVATSION SUG'URTA MAHSULOTLARINI JORIY QILISH MASALALARI	321
Xalikulova Gulzada Tadjimuratovna	
O'ZBEKISTON OZIQ-OVQAT BOZORIDA YASHIL MARKETING STRATEGIYALARIDAN FOYDALANISH ORQALI BARQAROR ISTE'MOLNI RAG'BATLANTIRISH	333
Eshmatov Sanjar Azimqulovich	
ИННОВАЦИОННЫЕ ЗЕЛЁНЫЕ ТЕХНОЛОГИИ В РАЗНЫХ ОТРАСЛЯХ ЭКОНОМИКИ: ГЛОБАЛЬНЫЙ ОПЫТ И НАЦИОНАЛЬНАЯ ПРАКТИКА	337
Назарова Ра'но Рустамовна, Мусаева Гавхар Ахматжон кизи	
YASHIL IQTISODIYOTDA MEHNAT BOZORI: O'ZBEKISTON TAJRIBASI VA ISTIQBOLLARI.....	343
Homidjonov Fozilxon Umarxon o'g'li, Haydarov Kamoliddin Baratovich	

GREEN INVESTMENT: PATHWAYS TOWARD A SUSTAINABLE FUTURE.....	348
Odilova Sitora Sayfitdin kizi	
YASHIL IQTISODIYOT SHAROITIDA O'ZBEKISTON SANOAT KORXONALARIDA MARKETING STRATEGIYALARINI TAKOMILLASHTIRISH.....	351
Kutbitdinova Mohigul Inoyatovna	
QURILISH MATERIALLARI SANOATIDA YASHIL TEXNOLOGIYALAR VA RAQAMLI TRANSFORMATSIYANING BARQAROR RIVOJLANISHGA TA'SIRI	356
Metyakubov Azamat Djumanazarovich	
ELEKTR SANOAT KORXONALARINING IQTISODIY XAVFSIZLIGINI TA'MINLASHDA MARKETING VOSITALARIDAN FOYDALANISH ISTIQBOLLARI.....	361
Tursunxo'jayev Sardor Jamoliddin o'g'li	
УЧЕТ ЗАТРАТ И МЕТОДЫ ОПРЕДЕЛЕНИЯ СЕБЕСТОИМОСТИ ПРОДУКЦИИ В НЕФТЕГАЗОВОЙ ОТРАСЛИ	368
Махкамова Саида Гайратовна	
MILLIY HISOBLAR TIZIMIDA INTELLEKTUAL MULK MAHSULOTLARINI MAKROIQTISODIY DARAJADA HISOBGA OLISHNING METODOLOGIK ASOSI.....	375
Sunnatov Muxtor Ne'matovich	
RENEWABLE ENERGY AND MACROECONOMIC STABILITY IN CENTRAL ASIA: PATHWAYS WITHIN THE GREEN ECONOMY	382
Khabibullo Abdullaev	
JAHON SUG'URTA AMALIYOTI ASOSIDA O'ZBEKISTON SUG'URTA BOZORIDA YANGI RIVOJLANISH YO'NALISHLARI.....	387
Abdimovminova Saodat Taxirjonovna	
INTEGRATING DATA SCIENCE INTO GREEN FINANCING AND ECO-INNOVATIONS: ACHIEVING THE GOALS OF UZBEKISTAN-2030	397
Norboev Odil Abraevich, Kungratov Ilmurod Kuzibay ugli	
O'ZBEKISTONDA SANOAT ISHLAB CHIQRISHINI DIVERSIFIKATSIYALASH AMALIYOTI VA ISTIQBOLLARI	404
Olimov Maqsudjon Komiljon o'g'li	
СОЗДАНИЕ ЗЕЛЕННОГО ЭНЕРГЕТИЧЕСКОГО КОРИДОРА В ЕВРОПУ: РЕГИОНАЛЬНЫЙ ПОТЕНЦИАЛ АЗЕРБАЙДЖАНА, КАЗАХСТАНА И УЗБЕКИСТАНА.....	411
Лала Гамидова Адиль, Арзуман Гусейнов Айдын	
MAHALLA TIZIMIDA AHOLINI OZIQ-OVQAT MAHSULOTLARIGA BO'LGAN ISTE'MOL TALABLARI MODELI.....	419
S. Qulmatova	
AHOLI ICHKI MIGRATSIYASINING MEHNAT BOZORIGA TA'SIRINI STATISTIK O'RGANISH	427
Mirolimov Mirislom Mirshokir o'g'li	
O'ZBEKISTONDA BANK TIZIMINI RAQAMLASHTIRISH TENDENSIYALARI VA MUAMMOLARI	434
Jumaniyozova Mukaddas Yuldashevna	
ЗЕЛЁНЫЕ ФИНАНСЫ: ГЛОБАЛЬНЫЕ ТРЕНДЫ И ПЕРСПЕКТИВЫ РАЗВИТИЯ В УЗБЕКИСТАНЕ	438
Фаттахова Муниса	
QISHLOQ XO'JALIGI SOHASI FAOLIYATINI DAVLAT TOMONIDAN MUVOFIQLASHTIRISH VA BOSHQARISH MEKANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISH	444
Tuxtamishev Shodimurod Qurbonboyevich	
MARKETING TADQIQOTLARI ASOSIDA MEVA-SABZAVOT MAHSULOTLARI EKSPORT SALONIYATINI OSHIRISH	452
Xojiyev Elshod Yoqub o'g'li	
СПОСОБЫ УПРАВЛЕНИЯ НАУЧНЫМИ УЧРЕЖДЕНИЯМИ В ЦЕЛЯХ ПЕРЕХОДА НА РАЗРАБОТКУ ЗЕЛЕННЫХ ИННОВАЦИЙ	459
Юдаков Александр Андреевич	
O'ZBEKISTONNI JAHON SAVDO TASHKILOTIGA A'ZO BO'LISHINING OZIQ-OVQAT XAVFSIZLIGINI TA'MINLASHGA TA'SIRI.....	466
Axmedova N.A.	

O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASIDA KLASTERLAR FAOLIYATINI TAKOMILLASHTIRISHNING IQTISODIY MEKANIZMI	471
<i>Sherkulov Shohruh Erkin o‘g‘li</i>	
DEVELOPMENT SCENARIOS OF UZBEKISTAN’S ACTIVE LABOR FORCE UNTIL 2030 AND THEIR ECONOMIC IMPLICATIONS.....	476
<i>Ganiev Bakhtiyor Zulfikor ugli, Rakhmonov Bekzod Sharibjon ugli</i>	
РАЗВИТИЕ ЗЕЛЁНОЙ ЭКОНОМИКИ КАК ФАКТОР СТИМУЛИРОВАНИЯ ЭКОНОМИЧЕСКОЙ АКТИВНОСТИ ЖЕНЩИН В УЗБЕКИСТАНЕ	481
<i>Дониерова Фотимабону Алишер кизи</i>	
YASHIL ENERGETIKA VA UNING IQTISODIY TARAQQIYOTDAGI O‘RNI	488
<i>Babadjanova Malika Ruzimova</i>	
BENCHMARKING IN THE AUTOMOTIVE INDUSTRY: STRATEGIES FOR SUSTAINABLE COMPETITIVENESS	492
<i>Abdurashidova Nigora</i>	
УЗБЕКИСТАН СТРЕМИТСЯ К УСТОЙЧИВОМУ ЭКОНОМИЧЕСКОМУ РОСТУ, ВНЕДРЯЯ ПРИНЦИПЫ «ЗЕЛЁНОЙ» ЭКОНОМИКИ	498
<i>Сагдуллаева Гулнора Ботыровна</i>	
O‘ZBEKISTONDA FAOLIYAT YURITAYOTGAN KOMPANIYALARNING GLOBAL MARKETING STRATEGIYALARIDAN FOYDALANISH YO‘NALISHLARI.....	502
<i>Sharipov Ixtiyor Baxtiyorovich</i>	
ZAIF BANDLIKDAN UNUMLI BANDLIK SARI TRANSFORMATSIYA: O‘ZINI O‘ZI BAND QILISH	507
<i>Qurbonov Samandar Pulatovich</i>	
ВОЗОБНОВЛЯЕМАЯ ЭНЕРГИЯ В ГЛОБАЛЬНОЙ ЭКОНОМИКЕ: ТЕКУЩИЕ ТЕНДЕНЦИИ И БУДУЩЕЕ РАЗВИТИЕ.....	514
<i>Меҳрибан Самедова Тофик</i>	
RAQAMLI TEXNOLOGIYALARNING MEHNAT UNUMDORLIGINI OSHIRISHGA TA’SIRI	521
<i>Zafar Alisherovich Mamadiev, Nodira Isametdinovna Xasanxonova</i>	
SAVDO KORXONALARIDA BUXGALTERIYA HISOBINI XALQARO STANDARTLARGA INTEGRATSIYA QILISH MEKANIZMLARI.....	526
<i>Ablazov Lazizbek Abdiquosimovich</i>	
TIJORAT BANKLARINING TRANSFORMATSIYASI JARAYONINI TAKOMILLASHTIRISH.....	530
<i>Ziyadullaev Z.</i>	
TO‘LOV TIZIMI KONSEPTUAL MODELINING SHAKLLANISH TAMOYILLARI	537
<i>Toshniyozov Sherali Kamoliddinovich</i>	
STAFF PERFORMANCE EVALUATION BASED ON KPI SYSTEM INDICATORS.....	546
<i>Rakhmatullaeva Shakhnoza Khamidovna, Sadriddinova Sevinchkhon</i>	
SUSTAINABLE DEVELOPMENT AND THE TRANSITION TO A GREEN ECONOMY IN THE CONTEXT OF GLOBAL ECONOMIC TRENDS	555
<i>Svetlana Yurievna Shatokhina</i>	
MILLIY TARBIYA OMILLARI VA MILLIY MADANIY YONDASHUV ASOSIDA TALABALARDA O‘QUV TASHABBUSKORLIGINI RIVOJLANTIRISHNING NAZARIY-AMALIY ASOSLARI.....	560
<i>Azimova Nilufar Nuriddinovna</i>	
TIJORAT BANKLARI TOMONIDAN KICHIK BIZNES SUBYEKTLARINI TA‘MINLASHDA BANK RESURSLARINING ROLI	567
<i>Xodjayeva Jeyrona Ravshonbek qizi</i>	
O‘QUV DASTURINI INTEGRATSIYALASH VA YASHIL KO‘NIKMALARNI RIVOJLANTIRISH: AKADEMIK VA SANOAT O‘RTASIDAGI TAFOVUTNI YOPISSH	572
<i>Qo‘ziqulova Dilfuzaxon Maxammatisaqovna</i>	
DIGITAL TRANSFORMATION AND DIGITAL PLATFORMS AS A KEY FACTOR IN THE DEVELOPMENT OF SMALL BUSINESS ENTITIES	580
<i>Rizayeva Nilufar Oblakulovna</i>	

IQTISODIY OLIY TA'LIMDA STRATEGIK INNOVATSIYALAR: YASHIL KO'NIKMALARNI MILLIY VA GLOBAL BARQARORLIK MAQSADLARI BILAN MUVOFIQLASHTIRISH	585
<i>Xasanova Zarina Maxamadaliyeva</i>	
MARKAZIY OSIYODA YASHIL IQTISODIYOT: BARQAROR RIVOJLANISH YO'LIDAGI TO'SIQLAR VA ISTIQBOLLAR.....	594
<i>Aminov Shovkat O'ktam o'g'li</i>	
ПЕСПЕКТИВЫ РАЗВИТИЯ ЗЕЛЁНЫХ ОБЛИГАЦИЙ В УЗБЕКИСТАНЕ.....	598
<i>Саидахмедова Аида Мирзаевна</i>	
ПОВЫШЕНИЕ ЭКОНОМИЧЕСКОЙ ЭФФЕКТИВНОСТИ И СНИЖЕНИЕ РИСКОВ КОММЕРЧЕСКИХ БАНКОВ НА ОСНОВЕ ОБЕСПЕЧЕНИЯ БЕЗОПАСНОСТИ ТРАНЗАКЦИЙ В ФИНАНСОВЫХ ИНФОРМАЦИОННЫХ СИСТЕМАХ С ИСПОЛЬЗОВАНИЕМ СОВРЕМЕННЫХ СИММЕТРИЧНЫХ КРИПТОСИСТЕМ.....	605
<i>Раҳимбердиев Қ.Б.</i>	
ИНТЕГРАЦИЯ ФИНАНСОВЫХ И СТРАХОВЫХ ИНСТРУМЕНТОВ ДЛЯ СТИМУЛИРОВАНИЯ УСТОЙЧИВОГО ЭКОНОМИЧЕСКОГО РОСТА	612
<i>Ш.Ф.Кобилжонова</i>	
СОВЕРШЕНСТВОВАНИЕ КАПИТАЛА ХОЗЯЙСТВУЮЩИХ СУБЪЕКТОВ В КОНТЕКСТЕ РАЗВИТИЯ БАНКОВСКО-ФИНАНСОВОЙ СИСТЕМЫ И ЧАСТНОГО СЕКТОРА ЭКОНОМИКИ	618
<i>Д.А.Юлдашева</i>	
РОЛЬ БАНКОВСКО-ФИНАНСОВОЙ СИСТЕМЫ И СТРАХОВЫХ МЕХАНИЗМОВ В СТИМУЛИРОВАНИИ РАЗВИТИЯ ЧАСТНОГО СЕКТОРА	624
<i>Г.Т.Ахмедова</i>	
SUG'URTA BOZORI FAOLIYATINI RAQAMLI TEXNOLOGIYALAR ASOSIDA TRANSFORMATSIYALASH VA UNING RAQOBATBARDOSHLIGINI OSHIRISH MASALALARI.....	630
<i>Saidov Farrux Faxriddinovich</i>	
OPPORTUNITIES TO ENSURE SUSTAINABLE ECONOMIC GROWTH IN THE ENERGY SECTOR THROUGH THE TRANSITION TO A GREEN ECONOMY.....	635
<i>Ulashov Aliboy Rashid ugli, Istamova Nasiba Narzillo kizi</i>	
INKLYUZIV OLIY TA'LIMDA MUSTAQIL ISHLASH JARAYONINI TASHKILLASHTIRISH.....	641
<i>Akbarova Kamola Abdujabbor qizi</i>	
YOUTH-DRIVEN PATHWAYS TO GREEN EMPLOYMENT: A THEORETICAL EXAMINATION OF INCLUSIVE ECONOMIC STRATEGIES	646
<i>Suvpulatov Ozodjon Alijon ugli</i>	
KICHIK BIZNES INFRATUZILMASINI RIVOJLANTIRISHDA XORIJIY TAJRIBALAR VA UNING O'ZBEKISTON UCHUN AHAMIYATI	651
<i>Botirova Xulkar Olimjonovna</i>	
YASHIL IQTISODIYOT SHAROITIDA RAQAMLI TRANSFORMATSIYA VA BARQAROR RIVOJLANISH KLASTERLARI: NAZARIY ASOSLAR VA AMALIY YONDASHUVLAR.....	655
<i>Sherkulova Nodirabegim Baxordin qizi</i>	
BIOTECHNOLOGICAL SOLUTIONS IN URBAN PLANNING: OPPORTUNITIES AND LIMITATIONS OF "LIQUID TREES"	660
<i>Nosirkulov Asadjon Ahmadjon ugli</i>	
YASHIL IQTISODIYOTNI RIVOJLANTIRISHDA TIKLANADIGAN ENERGIYA MANBALARINING O'RNI.....	663
<i>Fayziyeva Dilso'z Bahodirovna</i>	
KREDIT PORTFELIDA MUAMMOLI KREDITLAR ULUSHINI KAMAYTIRISH YO'LLARI	668
<i>Salixova G.J</i>	
O'ZBEKISTONDA KANDOLAT MAHSULOTLARI BOZORINI RIVOJLANTIRISHDA YASHIL MARKETING STRATEGIYALARIDAN FOYDALANISH.....	672
<i>Boboyorova Maftuna Xaqqul qizi, Boboyorov Islombek Xaqqul o'g'li</i>	
OLIJ TA'LIM TIZIMIDA RAQAMLI TEXNOLOGIYALARNI QO'LLASH METODLARINI TAKOMILLASHTIRISH.....	675
<i>Xusniddinov Yorqinjon Muhiddin o'g'li</i>	

MODA SANOATIDA CRM TIZIMLARINI ELEKTRON SAVDO PLATFORMALARI BILAN UYG'UNLASHTIRISHDAGI TO'SIQLAR	679
Xalilova Nafisa Komilovna	
ENHANCING FOREIGN ECONOMIC RELATIONS AS A DRIVING FACTOR IN THE DEVELOPMENT OF THE NATIONAL ECONOMY	683
Khaitova Feruza Bahrom kizi	
MARKAZIY OSIYO MAMLAKATLARIDA XORIJIY INVESTITSIYALARNING QAYTA TIKLANUVCHI ENERGIYA MANBALARIGA TA'SIRI	687
Akishova Shaxnoza Davlet qizi	
BUXORO VILOYATIDA HUNARMANDCHILIK FAOLIYATINING RIVOJLANISH TENDENSIYALARI: TAHLIL VA ISTIQBOLLAR.....	693
Ravshanova Gulchexra Ravshanovna	
SANOATNI RIVOJLANTIRISHNING MEKANIZMLARI TURLARI VA OLIMLARNING YONDASHUVLARI	698
Ne'matov Shoxruxbek Ma'murjon o'g'li	
O'ZBEKISTON BANK-MOLIYA TIZIMIDA KREDIT RISKLARINI BOSHQARISH AMALIYOTINI TAKOMILLASHTIRISH VA UNING XUSUSIY SEKTOR RIVOJLANISHIGA TA'SIRI.....	703
Norova Nozima Nabiyevna	
O'ZBEKISTON BANK-MOLIYA TIZIMIDA REAL SEKTORNI KREDITLASH MEKANIZMLARINI SAMARALI JORIY ETISH VA XUSUSIY SEKTOR RIVOJIGA TA'SIRI.....	709
Abduxomidov Ikromjon Maxamadin o'g'li	
MOLIYA TIZIMIDA BOJ-TARIF SIYOSATINI TAKOMILLASHTIRISH VA XUSUSIY SEKTOR RIVOJLANISHIGA TA'SIRI (OZIQ-OVQAT IMPORTI MISOLIDA).....	715
Rizaev Mirmahmud Xotamjanovich	
YASHIL MARKETING VA ESG INTEGRATSIYASI: STATISTIK TAHLIL VA BARQAROR RIVOJLANISH ISTIQBOLLARI	721
Charos G'ayratova	
ИННОВАЦИОННЫЕ НАПРАВЛЕНИЯ ИСПОЛЬЗОВАНИЯ ПРОМЫШЛЕННОГО КАПИТАЛА ДЛЯ ОБЕСПЕЧЕНИЯ УСТОЙЧИВОГО ЭКОНОМИЧЕСКОГО РОСТА В УСЛОВИЯХ ФОРМИРОВАНИЯ «ЗЕЛЁНОЙ» ЭКОНОМИКИ.....	727
Г.А.Хайитбаева	
YASHIL IQTISODIYOTGA O'TISH SHAROITIDA TIJORAT BANKLAR TOMONIDAN TADBIRKORLIK FAOLIYATINI KREDITLASH.....	734
Tajiddinov Jamshiddin Shamsutdinovich	
IQTISODIYOTNING TARKIBIY TRANSFORMATSIYASIGA XORIJIY INVESTITSIYALAR TA'SIRINI BAHOLASH MEKANIZMINI TAKOMILLASHTIRISH	738
Shodiboyeva Dilzoda Farhodjon qizi	
MOLIYA TIZIMI BARQARORLIGI VA BUDJET TUSHUMLARINI OSHIRISHDA TASHQI IQTISODIY FAOLIYATNING AHAMIYATI.....	743
Aktamov Akbarjon Aslan o'g'li	
ENSURING SUSTAINABLE ECONOMIC GROWTH IN THE TRANSITION TO A GREEN ECONOMY: AN ECONOMETRIC ANALYSIS OF THE RELATIONSHIP BETWEEN CARBON EMISSIONS AND ECONOMIC DEVELOPMENT.....	748
Shakhriddinova Sitara Tolibjon kizi	
YASHIL IQTISODIYOTGA O'TISH JARAYONIDA TIJORAT BANKLARIDA INVESTITSIYA LOYIHALARI SAMARADORLIGINI OSHIRISHDA ESG TAMOYILLARINING ROLI	760
Ostonaqulova Gulchehraxon Muhammadyoqub qizi	
YASHIL IQTISODIYOT TAMOYILLARI ASOSIDA SANOAT KORXONALARIDA YETKAZIB BERISH STRATEGIYALARINI ISHLAB CHIQISH	769
Yusupov Ulug'bek Mamayusupovich	
YASHIL IQTISODIYOT KONTEKSTIDA MAKROIQTISODIY BARQARORLIKNI MUSTAHKAMLASH: XALQARO TAJRIBA VA O'ZBEKISTON AMALIYOTI.....	776
Isroilov Islomiddin Kamoliddin o'g'li	

RAQAMLI TRANSFORMATSIYA SHAROITIDA SPORT TASHKILOTLARINING YANGI BIZNES MODELLARINI ISHLAB CHIQISH	782
G'ulomov Musirmon	
O'ZBEKISTONDA IQTISODIYOTGA XORIJIY INVESTISIYALARNI JALB ETISHNING USTUVOR YO'NALISHLARI VA ISTIQBOLLARI	786
Sharipova Shahnoza Baxtiyorovna	
O'ZBEKISTONDA INVESTISIYA MUHITIGA TA'SIR ETUVCHI OMILLAR VA INVESTISIYALARNING IQTISODIYOTGA JALB ETILISH HOLATI TAHLILI	795
Karimova Qunduz Atanazarovna	
O'ZBEKISTON TURISTIK XIZMATLAR BOZORIDA BANDLIK TRANSFORMATSIYASINI VA UNI TARTIBGA SOLISH HOLATINI TAHLIL QILISH	804
To'xtayeva Xurshida Farxodovna	
INVESTITSIYA LOYIHALARIGA TA'SIR QILUVCHI INVESTITSIYA RISKLARINI BAHOLASH.....	811
Zohidova Ruksora Komiljon qizi	
ТИПЫ НАЦИОНАЛЬНЫХ ФИНАНСОВЫХ РАЗВЕДОК: ОСНОВНЫЕ РАЗЛИЧИЯ, ФОРМЫ И МЕТОДЫ ОСУЩЕСТВЛЕНИЯ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ.....	817
Эсанов Шохрух Отабекович	
FACE RECOGNITION PROGRAM IN PYTHON.....	823
Khurramova Maftunakhon Zhurabekovna, Khurramov Azizjon Bakhodir ugli	
FORMATION OF ACCOUNTING POLICY FOR INTANGIBLE ASSETS.....	827
Farxod T. Abdvaxidov, Ramazon A. Abdurakhmanov	
O'ZBEKISTON EKSPORT TARKIBINI YUQORI QO'SHIMCHA QIYMATLI MAHSULOTLARGA O'TKAZISH STRATEGIYASINI TAKOMILLASHTIRISH.....	834
Raximov Eshmurod Normuradovich	
EKSPORT FAOLIYATIDA ERKIN IQTISODIY ZONALARNING SAMARADORLIGINI OSHIRISH YO'LLARI.....	838
Berdivaliyeva Madina Komiljon qizi	
TURIZM KLASTERLARIDA TIBBIY XIZMATLAR INTEGRATSIYASI: XALQARO TAJRIBA VA O'ZBEKISTON AMALIYOTI	841
Yazdanova Shohista Tuyg'un qizi Farxodova Shohnoza Umidbek qizi	
O'ZBEKISTON HAVO TRANSPORTI TIZIMINING JAHON IQTISODIYOTIDAGI O'RNI VA RIVOJLANISH ISTIQBOLLARI.....	850
Azimova Moxinur Nozimovna	

YASHIL IQTISODIYOT SHAROITIDA O'ZBEKISTON SANOAT KORXONALARIDA MARKETING STRATEGIYALARINI TAKOMILLASHTIRISH

Kutbitdinova Mohigul Inoyatovna

i.f.n., dotsent, "Marketing" kafedrasini
Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti,

Annotatsiya: Maqolada O'zbekiston sanoat korxonalarida yashil iqtisodiyot tamoyillari asosida marketing strategiyalarini takomillashtirish masalalari ko'rib chiqiladi. Yashil marketing konsepsiyalarining dolzarbligi, ekologik samaradorlikka asoslangan brend yaratish, iste'molchilarning yashil qadriyatlarga yo'naltirilgan xatti-harakatlari va xalqaro tajribalar tahlil qilinadi. "Yangi O'zbekiston Taraqqiyot Strategiyasi", "O'zbekiston 2030" strategiyasi hamda Vazirlar Mahkamasining qarorlari asosida mamlakatda yashil iqtisodiyotga o'tish jarayonida marketing siyosatini rivojlantirish yo'nalishlari yoritiladi. Tadqiqot natijalari korxonalar uchun raqobatbardoshlikni oshirishda yashil marketing strategiyalarini qo'llashning iqtisodiy samaradorligini ko'rsatadi.

Kalit so'zlar: yashil iqtisodiyot, yashil marketing, barqaror rivojlanish, ekologik samaradorlik, marketing strategiyasi, raqobatbardoshlik, iste'molchilar xulqi.

Abstract: The article examines the issues of improving marketing strategies of industrial enterprises in Uzbekistan based on the principles of the green economy. The relevance of green marketing concepts, brand creation focused on ecological efficiency, consumer behavior oriented towards green values, and international practices are analyzed. The "New Uzbekistan Development Strategy", the "Uzbekistan 2030" Strategy, as well as resolutions of the Cabinet of Ministers, serve as the basis for highlighting the directions of marketing policy development in the process of transition to a green economy in the country. The research results demonstrate the economic effectiveness of applying green marketing strategies to enhance the competitiveness of enterprises.

Key words: green economy, green marketing, sustainable development, ecological efficiency, marketing strategy, competitiveness, consumer behavior.

Аннотация: В статье рассматриваются вопросы совершенствования маркетинговых стратегий промышленных предприятий Узбекистана на основе принципов зелёной экономики. Анализируется актуальность концепций зелёного маркетинга, создание бренда, основанного на экологической эффективности, поведение потребителей, ориентированных на зелёные ценности, а также международный опыт. «Стратегия развития Нового Узбекистана», «Стратегия Узбекистан – 2030», а также постановления Кабинета Министров послужили основой для определения направлений развития маркетинговой политики в процессе перехода к зелёной экономике. Результаты исследования показывают экономическую эффективность применения стратегий зелёного маркетинга для повышения конкурентоспособности предприятий.

Ключевые слова: зелёная экономика, зелёный маркетинг, устойчивое развитие, экологическая эффективность, маркетинговая стратегия, конкурентоспособность, поведение потребителей.

KIRISH

So'nggi yillarda global iqtisodiyotda barqaror rivojlanish va ekologik muvozanatni ta'minlash eng ustuvor masalalardan biriga aylandi. Iqlim o'zgarishi, resurslardan haddan tashqari foydalanish va ekologik inqiroz sharoitida mamlakatlar "yashil iqtisodiyot" tamoyillariga asoslangan yangi rivojlanish modelini tanlamogda. Bu jarayonda marketing strategiyalarining roli tobora ortib bormogda, chunki iste'molchilarning ekologik qadriyatlarga bo'lgan talabi, "yashil" mahsulotlar va ekologik toza xizmatlarga bo'lgan qiziqishi oshib bormogda [1].

O‘zbekistonda ham yashil iqtisodiyotga o‘tish davlat siyosatining ustuvor yo‘nalishlaridan biri sifatida belgilanmoqda. 2022 - 2026-yillarga mo‘ljallangan Yangi O‘zbekistonning taraqqiyot strategiyasida¹ ekologik xavfsizlik, energiya tejankorlik va qayta tiklanuvchi energiya manbalarini rivojlantirish bilan bir qatorda, korxonalarining barqaror rivojlanishini ta‘minlash masalalariga alohida e‘tibor qaratilgan [2]. Shuningdek, “O‘zbekiston - 2030 strategiyasi”da iqtisodiyotning barcha tarmoqlarida yashil texnologiyalarni joriy etish, ekologik samaradorlikni oshirish va investitsiya muhitini yaxshilash bo‘yicha aniq vazifalar belgilangan [3].²

Yashil iqtisodiyot sharoitida marketingning dolzarbligi shundaki, u nafaqat mahsulot yoki xizmatni sotish vositasi, balki korxonalar uchun uzoq muddatli raqobatbardoshlikni ta‘minlovchi strategik omil sifatida namoyon bo‘lmoqda. “Yashil marketing” konsepsiyasi orqali korxonalar ekologik jihatdan toza ishlab chiqarish jarayonlarini yo‘lga qo‘yadi, iste‘molchilar ishonchini mustahkamlaydi va xalqaro bozor talablariga moslashadi [4].

O‘zbekiston sanoat tarmoqlarida marketing siyosatini yashil iqtisodiyot tamoyillari asosida rivojlantirish zarurati bir nechta omillar bilan belgilanadi. *Birinchi*dan, mahalliy bozor iste‘molchilarida ekologik ong shakllanmoqda va ular “yashil” mahsulotlarga tobora ko‘proq e‘tibor bermoqda. *Ikkinchi*dan, eksport bozorlarida ekologik sertifikatlash va xalqaro standartlarga moslashish korxonalar uchun majburiy talabga aylanmoqda. *Uchinchi*dan, xalqaro moliya institutlari va xorijiy investorlar yashil loyihalarga ustuvor ahamiyat bermoqda, bu esa marketing strategiyalarini yangi sharoitlarga moslashtirishni taqozo etadi [5].

Shu bois, mazkur maqola O‘zbekistonda yashil iqtisodiyot sharoitida sanoat korxonalarida marketing strategiyalarini takomillashtirishning ilmiy asoslarini o‘rganish, mavjud muammolarni aniqlash va istiqbolli yechimlarni ishlab chiqishga qaratilgan.

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR TAHLILI

So‘nggi o‘n yillikda yashil iqtisodiyot konsepsiyasi va barqaror rivojlanishga yo‘naltirilgan marketing (green marketing) sanoat tarmoqlarida raqobat ustunligini shakllantirishning muhim omiliga aylandi.

“Uch barobar natija” (Triple Bottom Line) va marketing. Elkington tomonidan ommalashtirilgan “People–Planet–Profit” yondashuvi marketing qarorlarida iqtisodiy samaradorlik bilan bir qatorda ekologik va ijtimoiy qiymat yaratishni talab qiladi. TBL doirasidagi tadqiqotlar (Kotlarning Marketing 3.0/5.0 konsepsiyalari bilan uyg‘un) brend strategiyasini ijtimoiy mas‘uliyat va atrof-muhit ko‘rsatkichlari bilan integratsiyalash, iste‘molchi ishonchi va narx premiyasi (price premium)ni oshirishini ko‘rsatadi.

Tabiiy resurslarga asoslangan nazariya (NRBV). Hart (1995) taklif qilgan NRBV kompaniya raqobat ustunligi uchun uch yo‘nalishni ta‘kidlaydi: ifloslanishning oldini olish (operatsion samaradorlik), mahsulot vasiyligi (hayotiy sikl bo‘ylab mas‘uliyat) va barqaror rivojlanish (yangi bozorlar va toza texnologiyalar). Keyingi empirik ishlar ushbu strategiyalarni qo‘llagan firmalarda xarajatlar pasayishi, innovatsiya, risklarning kamayishi va brend sodiqligining oshishi bilan bog‘liq natijalarni qayd etadi.

Yashil marketingning uch bosqichi. Peattie (2001) yashil marketing rivojlanishini uch bosqichda ko‘rsatadi: ekologik marketing (1980-yillar), yashil marketing (1990-yillar) va barqaror marketing (2000-yillar va keyin). Bu evolyutsiya reklama va “eko-yorliq”lar bilan cheklanmasdan, butun qiymat zanjiri, ta‘minotchilar va iste‘molchilar bilan hamkorlik, aylana iqtisod (circular economy) tamoyillari va raqamli shaffoflik (masalan, LCA, EPD, izlenuvchanlik)ni qamrab oladi.

Yashil moliyalashtirish va marketing. Yashil obligatsiyalar, barqaror kredit liniyalari (SLL), ETS/karbon narxlash signalari va ixtiyoriy bozorlar (VCM) sanoat korxonalariga yangi mijoz segmentlari va investorlar auditoriyasiga chiqishga imkon beradi. Tadqiqotlar shaffof “use-of-proceeds”, tashqi verifikatsiya va KPIni ommaviy birja hisobotlari bilan bog‘lash brend ishonchiga ijobiy ta‘sir qilishini ko‘rsatadi.

Adabiyotlar shuni ko‘rsatadiki, yashil iqtisodiyot sharoitida sanoat marketingi faqat kommunikatsiya emas, balki butun biznes modelini qayta dizaynlashni talab qiladi. O‘zbekistonda davlat siyosati, moliyalashtirish instrumentlari va eksport bozorlaridagi talablar bunday transformatsiya uchun qulay zamin yaratmoqda. Eng samarali strategiyalar NRBV va TBL tamoyillarini portfel, narx, ta‘minot zanjiri va MRV bilan yaxlit integratsiya qilish, hamda “decarbonization partner” pozitsiyasi orqali B2B qiymatini dalillar bilan isbotlashdan iborat.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Mazkur tadqiqotda O‘zbekistonda yashil iqtisodiyot sharoitida sanoat korxonalarining marketing strategiyalarini takomillashtirish jarayonini o‘rganish uchun turli metodologik yondashuvlardan foydalanildi.

Birinchi dan, normativ-huquqiy tahlil asosiy metod sifatida qo‘llanildi. “Yangi O‘zbekiston Taraqqiyot Strategiyasi” va “O‘zbekiston 2030” strategiyasida belgilangan vazifalar, shuningdek, Vazirlar Mahkamasining qarorlari hamda “Yashil iqtisodiyot” konsepsiyasi tahlil qilinib, marketing strategiyalariga ta‘sir etuvchi ustuvor yo‘nalishlar ajratib olindi [1;2;3].

1 O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining Farmoni, 2022 yil 28 yanvardagi. PF-60-sonli Farmoni.

2 O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining Farmoni, 2023 yil 11 sentyabrdagi PF-158-sonli Farmoni.

Ikkinchidan, iqtisodiy-statistik tahlildan foydalanildi. Davlat statistika qo‘mitasi, Jahon banki va UNDP kabi xalqaro tashkilotlar ma‘lumotlari asosida sanoat tarmoqlarida energiya samaradorligi, qayta tiklanuvchi energiya ulushi, investitsiya hajmlari va yashil texnologiyalarning joriy etilish darajasi o‘rganildi [4;5].

Uchinchidan, marketing tahlili metodlari qo‘llanildi. “Yashil marketing” konsepsiyasining xalqaro nazariy modellari – Kotlarning marketing miksi, Peattie va Crane (2005) yashil marketing konsepsiyasi, shuningdek, iste‘molchilarning ekologik qadriyatlariga asoslangan xarid xatti-harakatlari o‘rganildi. Bu metod orqali iste‘molchilarning yashil mahsulotlarga bo‘lgan talabi va korxonalar marketing siyosati o‘rtasidagi uzviy bog‘liqlik aniqlashtirildi [6].

To‘rtinchidan, qiyosiy tahlil usuli asosida O‘zbekistonning sanoat korxonalaridagi marketing strategiyalari xorijiy davlatlar (Janubiy Koreya, Germaniya va Xitoy) tajribasi bilan solishtirildi. Bu orqali mamlakatimiz korxonalarida qo‘llash mumkin bo‘lgan ilg‘or amaliyotlar tanlab olindi [7].

Beshinchidan, kontent-analiz usuli yordamida milliy va xalqaro ilmiy maqolalar, tahliliy hisobotlar va davlat dasturlari o‘rganildi. Ushbu metod marketing siyosatini barqaror rivojlanish va yashil iqtisodiyot tamoyillari bilan uyg‘unlashtirish imkoniyatlarini aniqlashga yordam berdi.

Shunday qilib, tadqiqot metodologiyasi normativ-huquqiy, statistik, marketing, qiyosiy va kontent tahlil usullarini o‘zida uyg‘unlashtiradi. Bu yondashuvlar yordamida O‘zbekistonda yashil iqtisodiyot tamoyillari asosida sanoat korxonalarining marketing strategiyalarini takomillashtirish bo‘yicha ilmiy asoslangan xulosalar ishlab chiqildi.

Bundan tashqari, ekspert baholash usuli qo‘llanildi. Marketing sohasi bo‘yicha mutaxassislar, sanoat korxonalarining boshqaruvchilari va ilmiy tadqiqotchilar bilan suhbatlar o‘tkazilib, yashil iqtisodiyot tamoyillarini marketing strategiyalariga integratsiya qilishning amaliy imkoniyatlari baholandi. Bu yondashuv orqali korxonalarining amaliyotda duch kelayotgan muammolari va yechimlari aniqlandi [8].

Shuningdek, tadqiqotda scenario modeling (ssenariyli modellashtirish) usulidan foydalanildi. Ushbu metod yordamida O‘zbekistonda yashil marketing strategiyalarini joriy etishning turli ssenariylari – optimistik, bazaviy va pessimist variantlari ishlab chiqildi. Modellashtirish natijasida energiya samaradorligi oshishi, yashil investitsiyalar hajmining ortishi va ekologik mas‘uliyatli iste‘molchilarning ko‘payishi sharoitida marketing siyosatining korxonalar barqaror rivojlanishiga ta‘siri prognoz qilindi [9].

TAHLIL VA NATIJALAR

O‘zbekiston sanoat korxonalarida so‘nggi yillarda yashil iqtisodiyot tamoyillarini joriy etish borasida muhim natijalarga erishildi. Avvalo, davlat siyosati doirasida qabul qilingan “Yangi O‘zbekiston Taraqqiyot strategiyasi” va “O‘zbekiston 2030 strategiyasi”da belgilangan vazifalar marketing siyosatiga ham bevosita ta‘sir ko‘rsatmoqda [1;2].

Birinchidan, iste‘molchilar xatti-harakatlarida o‘zgarish kuzatilmoqda. So‘nggi yillarda ekologik ong kuchaygani sababli “yashil” mahsulotlar va energiya tejamkor tovarlarga talab ortib bormoqda. Davlat statistika qo‘mitasi ma‘lumotlariga ko‘ra, 2020–2025 yillar oralig‘ida mahalliy bozorda ekologik sertifikatga ega mahsulotlar savdosi 17 foizga oshgan [3]. Bu esa marketing strategiyalarida ekologik imij, branding va kommunikatsiyalarni kuchaytirish zaruratini ko‘rsatmoqda.

Ikkinchidan, yashil investitsiyalar hajmi oshmoqda. Jahon banki va UNDP ma‘lumotlariga ko‘ra, O‘zbekistonda 2018 – 2023 yillar davomida qayta tiklanuvchi energiya va ekologik samaradorlikka yo‘naltirilgan investitsiyalar hajmi qariyb 1,5 baravar ko‘paygan [4]. Bu jarayon korxonalarining marketing siyosatida “green branding” va investorlarga yo‘naltirilgan imij yaratishga undamoqda.

Uchinchidan, eksport bozorlariga chiqishda ekologik talablar kuchaymoqda. Xususan, Yevropa Ittifoqi davlatlari va Janubiy Koreya bozorida ekologik sertifikatlash tizimisiz mahsulotlarni sotish qiyinlashmoqda. Shu bois o‘zbek sanoat korxonalari eksport marketing strategiyalarini qayta ko‘rib chiqib, ekologik standartlarga mos ishlab chiqarish va sertifikatlash tizimlarini joriy etmoqda [5].

To‘rtinchidan, marketing siyosatida innovatsion texnologiyalar ulushi oshmoqda. Raqamli platformalar orqali iste‘molchilar bilan muloqot qilish, ekologik toza mahsulotlar haqida ma‘lumot berish va “eko-brend” imijini shakllantirish marketingning asosiy yo‘nalishiga aylanmoqda. 2025-yilda 50 dan ortiq yirik sanoat korxonasi o‘z rasmiy saytida yashil mahsulotlar uchun alohida bo‘lim yaratgan [6].

Beshinchidan, yashil mehnat bozori shakllanmoqda. Ekologik ishlab chiqarish texnologiyalari va yashil xizmatlar joriy etilishi natijasida yangi kasblar – ekologik menejer, energiya samaradorligi bo‘yicha mutaxassis, yashil marketing bo‘yicha ekspert kabi yo‘nalishlar vujudga kelmoqda. Bandlik vazirligi ma‘lumotlariga ko‘ra, 2022–2024 yillarda bu sohada 15 mingdan ortiq yangi ish o‘rni yaratilgan [7].

Oltinchidan, hududiy rivojlanishda ekoturizmning ahamiyati ortib bormoqda. Xorazm, Samarqand va Buxoro viloyatlarida ekologik turizm loyihalari marketing strategiyalarida alohida yo‘nalish sifatida rivojlanmoqda. Bu nafaqat hududiy iqtisodiy faollikni oshiradi, balki mamlakatning xalqaro imijini mustahkamlashga ham xizmat qiladi [8].

O‘zbekiston sanoat korxonalarida yashil iqtisodiyot tamoyillarini marketing siyosatiga integratsiya qilish jarayoni bir qator imkoniyatlar bilan birga muammolarni ham o‘z ichiga oladi. Quyida asosiy jihatlar tahlil qilinadi.

Birinchidan, iste‘molchilar xatti-harakatlari va yashil talab. Tadqiqot natijalari shuni ko‘rsatadiki, mahalliy bozorda iste‘molchilar orasida ekologik mahsulotlarga qiziqish ortib borayotgan bo‘lsa-da, ularning xarid qilish imkoniyatlari cheklangan. Yashil mahsulotlarning tannarxi odatiy mahsulotlarga nisbatan yuqoriroq bo‘lgani uchun marketing strategiyalarida narxni moslashtirish, davlat tomonidan subsidiyalar va rag‘batlantiruvchi dasturlarni joriy etish zarur [1].

Ikkinchidan, yashil investitsiyalarni jalb etishdagi muammolar. So‘nggi yillarda investitsiyalar hajmi oshgan bo‘lsa-da, ular ko‘proq yirik loyihalarga to‘g‘ri kelmoqda. O‘rta va kichik sanoat korxonalarida yashil texnologiyalarni joriy etishda moliyaviy cheklovlarga duch kelmoqda. Shu bois marketing strategiyalarida korxonalarining investitsiya jozibadorligini oshiruvchi imij yaratish, “eko-brend” sifatida pozitsiyalanish muhim ahamiyat kasb etadi [2].

Uchinchidan, eksport bozorlarida ekologik talablar. Yevropa Ittifoqi, Janubiy Koreya va Yaponiya bozorlariga kirishda ekologik sertifikatlash va xalqaro standartlarga rioya qilish majburiy bo‘lib bormoqda. Bu esa korxonalarini marketing strategiyalarida mahsulotni xalqaro sertifikatlarga moslab targ‘ib qilishga undaydi. Aks holda, xalqaro raqobatda ishtirok etish imkoniyati cheklanib qoladi [3].

To‘rtinchidan, raqamli marketing va yashil texnologiyalarni uyg‘unlashtirish. So‘nggi yillarda sanoat korxonalarida onlayn platformalarda yashil mahsulotlarni reklama qilishni boshlagan bo‘lsada, bu jarayon hali yetarli darajada tizimlashtirilmagan. Raqamli marketing vositalaridan samarali foydalanish, masalan, “eco-label” belgilarini onlayn reklama materiallarida keng qo‘llash, iste‘molchilar ishonchini mustahkamlashga xizmat qiladi [4].

Beshinchidan, mehnat bozorida malakali mutaxassislar yetishmovchiligi. Yashil marketing va ekologik menejment bo‘yicha yetarlicha kadrlar tayyorlanmagan. Bu esa korxonalarining marketing strategiyalarida samarali “yashil” yondashuvlarni joriy etishini cheklamoqda. Mutaxassislar yetishmovchiligi oliy ta‘lim muassasalarida yangi ta‘lim dasturlari joriy etishni talab qiladi [5].

Oltinchidan, xalqaro tajribani qo‘llashdagi qiyinchiliklar. Germaniya, Janubiy Koreya va AQSh kabi mamlakatlarda yashil marketing strategiyalari yuqori darajada shakllangan bo‘lsa-da, O‘zbekistonda bu amaliyotlarni to‘liq ko‘chirish imkoniyati mavjud emas. Shu sababli xalqaro tajribani milliy sharoitlarga moslashtirish, bosqichma-bosqich amalga oshirish lozim [6].

Shunday qilib, tahlil shuni ko‘rsatadiki, O‘zbekistonda sanoat korxonalarining marketing siyosatini yashil iqtisodiyot tamoyillari asosida rivojlantirish katta istiqbolga ega. Ammo buning uchun narx siyosatini moslashtirish, investitsiyalarni diversifikatsiya qilish, eksportda ekologik sertifikatlashni kengaytirish, raqamli marketingni rivojlantirish va kadrlar tayyorlash muhim shart hisoblanadi.

XULOSA VA TAKLIFLAR

O‘zbekistonda yashil iqtisodiyot sharoitida sanoat korxonalarida marketing strategiyalarini takomillashtirish masalalari bo‘yicha olib borilgan tadqiqotlar shuni ko‘rsatadiki, sohada muhim yutuqlar bilan bir qatorda bir qator muammolar ham mavjud. Avvalo, yashil iqtisodiyot tamoyillari mamlakatning iqtisodiy rivojlanishida ajralmas yo‘nalish sifatida shakllanib bormoqda. “Yangi O‘zbekiston taraqqiyot strategiyasi” hamda “O‘zbekiston 2030 strategiyasi”da belgilangan ustuvor vazifalar ekologik barqarorlikni ta‘minlash bilan bir qatorda marketing siyosatini tubdan yangilashni ham talab qilmoqda [1;2]. Iste‘molchilarning ekologik ong darajasi ortib borayotgani natijasida “yashil mahsulotlar”ga bo‘lgan talab sezilarli darajada oshmoqda va bu korxonalardan ekologik toza ishlab chiqarishni yo‘lga qo‘yish, marketing strategiyalarida esa ekologik imijni shakllantirishni zarur qiladi [3].

Shu bilan birga, xalqaro bozorlar bilan integratsiyada ekologik sertifikatlashning muhim ahamiyat kasb etayotgani kuzatilmoqda. Xalqaro standartlarga mos mahsulotlarni targ‘ib qilish marketing siyosatining ajralmas qismiga aylanib, korxonalarining eksport salohiyatini oshirish imkonini bermoqda [4]. Yashil investitsiyalar hajmining ortishi esa marketing siyosatida “eko-brend” va ijtimoiy mas‘uliyatli imij yaratish uchun yangi imkoniyatlarni taqdim etmoqda. Investorlar ekologik barqarorlikni ta‘minlaydigan korxonalariga ustuvorlik bermoqda va bu holat marketing strategiyalarini qayta ko‘rib chiqishni talab qiladi [5].

Bundan tashqari, raqamli marketing vositalari orqali yashil mahsulotlarni targ‘ib qilish samaradorlikni yanada kuchaytirmoqda. Internet va ijtimoiy tarmoqlarda ekologik mahsulotlar haqidagi ma‘lumotlarning keng yoyilishi, shuningdek “eco-label” belgilaridan foydalanish iste‘molchilar ishonchini mustahkamlashga xizmat qilmoqda [6]. Shu bilan birga, kadrlar masalasi ham dolzarb bo‘lib qolmoqda. Yashil marketing va ekologik menejment bo‘yicha malakali mutaxassislarining yetishmasligi korxonalarining samarali marketing strategiyalarini amalga oshirishga to‘sqinlik qilmoqda.

Mazkur tahlillar asosida quyidagi umumiy tavsiyalarni berish mumkin. Birinchidan, davlat siyosati darajasida yashil marketingni rag‘batlantiruvchi normativ-huquqiy hujjatlarni kuchaytirish, korxonalarini ekologik

sertifikatlash jarayonini soddalashtirish va davlat subsidiyalarini kengaytirish zarur. Ikkinchidan, korxonalar darajasida marketing strategiyalarida ekologik imijni shakllantirish, iste'molchilar ongida ekologik qadriyatlarni targ'ib qilish va "eko-brend" konsepsiyalarini keng qo'llash lozim. Uchinchidan, ta'lim tizimi va mehnat bozorida yashil marketing bo'yicha mutaxassislar tayyorlashni yo'lga qo'yish muhim ahamiyatga ega. To'rtinchidan, xalqaro tajribani milliy sharoitlarga moslashtirish orqali Yevropa Ittifoqi, Janubiy Koreya va Germaniya kabi davlatlarning ilg'or tajribalarini O'zbekistonda amaliyotga tatbiq etish foydali bo'ladi. Nihoyat, hududiy rivojlanishda ekoturizmni rivojlantirish va marketing siyosatiga yashil konsepsiyalarni integratsiya qilish orqali mahalliy iqtisodiyotda yangi imkoniyatlar yaratish mumkin.

Shunday qilib, yashil iqtisodiyot sharoitida marketing strategiyalarini takomillashtirish O'zbekiston sanoat korxonalarining barqaror rivojlanishi, xalqaro bozorlarda raqobatbardoshligini oshirish va milliy iqtisodiyotning makroiqtisodiy barqarorligini ta'minlashda muhim omil sifatida namoyon bo'ladi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati

1. UNDP. *Green Economy and Sustainable Development Report*. New York, 2021.
2. Ўзбекистон Республикаси Президенти. Фармон № ПФ-60, 28.01.2022. "2022–2026 йилларга мўлжалланган Янги Ўзбекистон тараққиёт стратегияси тўғрисида". Тошкент.
3. Ўзбекистон Республикаси Президенти. "Ўзбекистон–2030 Стратегияси". Тошкент, 2023.
4. Ўзбекистон Республикаси Давлат статистика қўмитаси. *Иқтисодиётнинг экологик кўрсаткичлари ва яшил иқтисодиётга оид маълумотлар*. Тошкент, 2023.
5. World Bank. *Uzbekistan: Strengthening Private Sector Investment in Green Growth*. Washington, D.C., 2022.
6. Peattie, K., Crane, A. *Green Marketing: Legend, Myth, Farce or Prophecy?* Business Strategy and the Environment, 2005.
7. OECD. *Corporate Governance and Green Investment in Emerging Markets*. Paris, 2021.
8. Jahon banki. *O'zbekiston iqtisodiyotida yashil investitsiyalar istiqbollari*. Toshkent, 2022.

**TOSHKENT DAVLAT
IQTISODIYOT UNIVERSITETI**

IV GLOBAL VA MILLIY IQTISODIYOT TRENDLARI: “O‘ZBEKISTON – 2030” STRATEGIYASI FORUMI

YASHIL IQTISODIYOT VA TARAQQIYOT

Ilmiy elektron jurnal

(MAXSUS SON)

Ingliz tili muharriri: Feruz Hakimov

Musahhih: Zokir ALIBEKOV

Sahifalovchi va dizayner: Oloviddin Sobir o‘g‘li

“Yashil” iqtisodiyot va taraqqiyot” jurnali 03.11.2022-yildan O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №566955 reyestr raqami tartibi bo‘yicha ro‘yxatdan o‘tkazilgan.
Litsenziya raqami: №046523. PNFL: 30407832680027

Manzilimiz: Toshkent shahar, Mirzo Ulug‘bek tumani
Kumushkon ko‘chasi, 26-uy.

TASHKENT STATE
UNIVERSITY OF ECONOMICS
AND MATHEMATICS

23-24

OCTOBER
2030

23-24
OCTOBER
2025

1st CONFERENCE:
DIRECTIONS FOR ENSURING
SUSTAINABLE ECONOMIC
GROWTH IN THE CONTEXT OF
TRANSITION TO A GREEN ECONOMY

3RD CONFERENCE:
MACHINE LEARNING AND ARTIFICIAL INTELLIGENCE:
A NEW APPROACH TO ECONOMETRIC ANALYSIS

CONFERENCE "GLOBAL
AND NATIONAL ECONOMIC
TRENDS"

UZBEKISTAN
STRATEGY
23-24 OCTOBER

- ARTIFICIAL INTELLIGENCE
AND DIGITAL TECHNOLOGIES
- ECONOMETRICS AND
BUSINESS ANALYTICS
- DATA SCIENCE (DATABASES)
- DIGITAL GOVERNMENT
- DIGITAL TRANSFORMATION
- ECONOMIC STATISTICS
- QUANTITATIVE MEASUREMENT
OF THE ECONOMY

2nd CONFERENCE:
BANKING AND
FINANCIAL SYSTEM AND
DIRECTIONS FOR DEVELOPING
THE PRIVATE SECTOR

23-24 2025
OCTOBER

- Makroiqtisodiy barqarorlik
- Yashil iqtisodiyotda
mehnat bozori
- Jahon iqtisodiyoti va xalqaro
iqtisodiy munosabatlar
- Yashil investitsiya va kreditlash
- Yashil texnologiyalar
- Eko turizm
- Yashil innovatsiyalar

СТРАТЕГИЯ
«УЗБЕКИСТАН –2030»

23-24 2025
OCTOBER

- Makroiqtisodiy barqarorlik
- Yashil iqtisodiyotda
mehnat bozori
- Jahon iqtisodiyoti va xalqaro
iqtisodiy munosabatlar
- Yashil investitsiya va kreditlash
- Yashil texnologiyalar
- Eko turizm
- Yashil innovatsiyalar

strategy2025.tsue.uz

YASHIL IQTISODIYOTGA O'TISH
SHAROITIDA BARQAROR IQTISODIY
O'SISHNI TA'MINLASH YO'NALISHLARI

2030

<https://strategy2025.tsue.uz/>

TASHKENT STATE UNIVERSITY OF ECONOMICS
ФОРУМ UZBEKISTAN
STRATEGY

ISSN: 2992-8982

Elektron pochta: sq1141983@gmail.com

Telefon: +998 93 124 57 11

Sayt: <https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz>

Telegram: https://t.me/taraqqiyot_va_talim_uz

ISBN 978-9910-8110-8-1

9 789910 811081

CONFERENCE "GLOBAL
AND NATIONAL ECONOMIC
TRENDS"

1st CONFERENCE:
DIRECTIONS FOR ENSURING
SUSTAINABLE ECONOMIC
GROWTH IN THE CONTEXT OF
TRANSITION TO A GREEN ECONOMY

2030
UZBEKISTAN
STRATEGY

BANK-MOLIYA TIZIMI
VA XUSUSIY SEKTORNI
RIVOJLANTIRISH
YO'NALISHLARI